

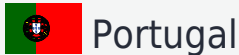
[Hem](#) > ... > [Domstolsförfaranden](#) > [Videokonferenser](#) > [Bevisupptagning Genom Videokonferens](#) > Portugal

Bevisupptagning genom videokonferens

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kan bevis tas upp via videokonferens antingen under medverkan av en domstol i den ansökande medlemsstaten eller direkt av en domstol i den medlemsstaten? Vilka nationella förfaranden eller lagar gäller i så fall?

Enligt portugisisk rätt ska domaren vid den ansökande domstolen ta upp bevis direkt från personer som ska höras via videokonferens utan medverkan från domaren vid den anmodade domstolen. Denna bestämmelse är tillämplig på interna förfaranden som innefattar en bevisupptagning via videokonferens. Detta är även tillämpligt i gränsöverskridande mål där domstolen i den ansökande medlemsstaten begär vittnesförhör via videokonferens enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1783 av den 25 november 2020.

Domstolen från den ansökande medlemsstaten kan även i gränsöverskridande mål begära verkställighet av en bevisupptagning via videokonferens enligt artiklarna 12-14 i den ovannämnda förordningen.

De viktigaste nationella processrättsliga bestämmelser som reglerar verkställighet av bevisupptagning via videokonferens från experter, vittnen och parterna är följande:

Experter

Sakkunniga från institutioner, laboratorier eller offentliga myndigheter hörs via videokonferens på sina arbetsplatser (artikel 486.2 i den portugisiska civilprocesslagen – *Código de Processo Civil*).

Vittnen

Vittnen som bor utanför det distrikt där domstolen eller rätten ligger kan höras med hjälp av teknisk utrustning som möjliggör audiovisuell kommunikation i realtid från domstolen eller rätten eller registrerade kommunala anläggningar eller andra offentliga byggnader i det område där de är bosatta (artikel 502 i den portugisiska civilprocesslagen).

Det datum som hörandet äger rum identifierar sig vittnena för domstolens tjänsteman eller en offentlig tjänsteman vid den lokal där bevisupptagningen ska äga rum. Bevisupptagningen efter denna tidpunkt verkställs av den domare som prövar målet och av parternas ombud, med hjälp av tekniska hjälpmedel som möjliggör audiovisuell kommunikation i realtid, utan att det krävs någon medverkan från domaren i det område där vittnesmålet avges.

Utan att det påverkar bestämmelser i internationella och europeiska instrument hörs vittnen med hemvist utomlands med hjälp av tekniska hjälpmedel som möjliggör audiovisuell kommunikation i realtid, på villkor att nödvändig teknisk utrustning finns tillgänglig i deras bosättningsort.

Vad gäller mål som ska höras vid domstolar inom storstadsområdena Lissabon eller Porto är det inte möjligt att verkställa en bevisupptagning med hjälp av tekniska hjälpmedel som möjliggör audiovisuell kommunikation i realtid om vittnet är bosatt i det aktuella storstadsområdet.

Om det är omöjligt eller mycket svårt för vittnet att inställa sig vid domstolen, kan domstolen med parternas medgivande besluta att hörandet ska genomföras via telefon eller något annat direkt kommunikationsmedel mellan domstolen och vittnet i syfte att erhålla nödvändiga klargöranden för att kunna avgöra målet på ett vederbörligt sätt. Det krävs emellertid att de omständigheter som ska utredas eller klargöras är förenliga med ett sådant förfarande (artikel 520 i den portugisiska civilprocesslagen).

Parterna

Bestämmelserna avseende vittnesmål via telefonkonferens är enligt artikel 502 tillämpliga på parter med hemvist utanför domkretsen eller, för de autonoma regionerna, utanför den aktuella ön (artikel 456 i den portugisiska civilprocesslagen).

2 Finns det några begränsningar för vilka personer som kan höras via videokonferens? Är det exempelvis bara vittnen eller kan andra, t.ex. sakkunniga eller parter, också höras på detta sätt?

Några uttryckliga begränsningar föreligger inte. Enligt nationell rätt är det tillåtet att höra vittnen, parter och experter via videokonferens i enlighet med ovannämnda bestämmelser.

3 Vilka restriktioner, om några, gäller för den typ av bevis som kan tas upp via videokonferens?

Se svaret på föregående fråga.

4 Finns det några begränsningar för var personen i fråga ska höras via videokonferens – dvs. måste det vara i en domstol?

Enligt den allmänna regeln ska bevisupptagningen med den person som ska höras via videokonferens äga rum vid domstolen. Experter från myndigheter kan emellertid höras via videokonferens från sin arbetsplats. I de situationer som föreskrivs i artikel 520 i den portugisiska civilprocesslagen (till vilken det hänvisas i svaret på fråga 1) kan domstolen i undantagsfall höra en person som befinner sig på en annan plats än vid domstolen via videokonferens.

5 Är det tillåtet att spela in förhör via videokonferens och finns det i så fall utrustning för detta?

Ja, höranden via videokonferens registreras alltid genom domstolens system för ljudinspelningar i enlighet med artikel 155 i den portugisiska civilprocesslagen.

6 På vilket språk ska förhöret hållas a) när framställningar görs enligt artiklarna 12–14 i förordningen om bevisupptagning och b) vid direkt bevisupptagning enligt artiklarna 19–21 i förordningen om bevisupptagning?

Om Portugal är den anmodade medlemsstaten beror språket för hörandet på följande omständigheter:

a) Vid framställningar enligt artiklarna 12–14 i förordning (EU) 2020/1783 används portugisiska. Om utländska personer ska höras har de rätt att uttrycka sig på ett annat språk om de inte förstår portugisiska. I sådana situationer ska den ansökande domstolen informera den anmodade domstolen, så att den kan utse en tolk till hörandet vid den anmodade domstolen.

b) Vid framställningar enligt artiklarna 19–21 i förordning (EU) 2020/1783 används det språk som föreskrivs i den nationella lagstiftningen i den ansökande domstolens medlemsstat. Om personer som inte talar portugisiska ska

höras kan den ansökande domstolen, i enlighet med sin nationella lagstiftning, utse en tolk som är närvarande vid den ansökande domstolen. Den ansökande domstolen kan även, om den så önskar, begära att den (anmodade) portugisiska domstolen utser en tolk som närvarar vid den anmodade domstolen.

I samtliga fall som anges ovan under a) och b) där det krävs att en tolk är närvarande vid domstolen i den anmodade medlemsstaten, kan sistnämnda domstol kräva att domstolen i den ansökande medlemsstaten betalar tolkens arvode enligt artikel 22.2 i förordning 2020/1783.

7 Vem ansvarar för att vid behov skaffa fram tolkar och var ska de uppehålla sig a) när framställningar görs enligt artiklarna 12–14 i förordningen om bevisupptagning och b) vid direkt bevisupptagning enligt artiklarna 19–21 i förordningen om bevisupptagning?

Denna information har redan behandlats i svaret på fråga 6.

8 Vilket förfarande gäller för anordnandet av förhöret och meddelande av tid och plats till den person som ska höras a) när framställningar görs enligt artiklarna 12–14 i förordningen om bevisupptagning och b) vid direkt bevisupptagning enligt artiklarna 19–21 i förordningen om bevisupptagning? Hur lång tid ska medges i båda dessa fall när datum för förhöret bestäms för att ge personen i fråga tillräcklig framförhållning?

Enligt nationell rätt regleras det förfarande som är tillämpligt på hörandet samt vad gäller kallelse av en person för inställelse i domstol i princip i artiklarna 7.3, 172.5 och 172.6, 220, 247.2, 251.1, 417, 507, 508 och 603 i den portugisiska civilprocesslagen.

Generellt sett ankommer det på domstolens kansli att på eget initiativ informera vittnen, experter, parterna och deras ombud när de är kallade att inställa sig vid ett rättsligt förfarande efter domstolsbeslut. Om en part begär att ett vittne ska höras via videokonferens ankommer det på domstolens kansli att kalla vittnet att inställa sig.

Kallelser av vittnen, sakkunniga eller andra berörda personer (tolkar, tekniska rådgivare osv.) till domstol, sänds med rekommenderad post, där tid, plats och skäl för inställelse anges. Kallelsen anses ha blivit delgiven även om mottagaren vägrar att motta den. En sådan vägran ska bekräftas av postdistributören.

En kallelse till en part att inställa sig i ett rättsligt förfarande eller att avlägga vittnesmål sänds med rekommenderad post, där tid, plats och anledning för inställelsen anges. Om parten har anlitat advokat eller representeras av både en advokat och ett annat ombud ska även dessa delges.

Parternas ombud erhåller ett elektroniskt meddelande enligt artikel 25 i ministerförordning (*Portaria*) nr 280/2013 av den 26 augusti 2013. It-systemet styrker vilket datum meddelandet utfärdades.

Någon uttrycklig frist föreskrivs inte i lag mellan meddelandet och datumet för hörandet. I samtliga situationer som föreskrivs ovan anses meddelandet vara delgivet den tredje dagen efter dess registrering eller dess elektroniska överföring. Om den tredje dagen inte är en arbetsdag, anses meddelandet ha delgetts den första efterföljande arbetsdagen. Av praktiska skäl är det således nödvändigt att åtminstone respektera denna frist i förhållande till datumet för hörandet för att meddelandet ska kunna anses effektivt delgivet.

I brådskande situationer kan kallelsen (eller en annullering av kallelsen) för vittnen, sakkunniga, andra berörda personer, parterna eller deras ombud lämnas via telegram, telefon eller något annat jämförbart kommunikationssätt. All telefonkontakt registreras i akten i målet och åtföljs av någon form av skriftlig bekräftelse.

Om personer som har kallats uteblir krävs det att de motiverar uteblivandet inom fem dagar (kalenderdagar, men om den sista dagen inte är en arbetsdag förlängs fristen till nästföljande arbetsdag).

Vid ett uteblivande föreskrivs följande tvångsåtgärder enligt portugisisk rätt. Om vittnen uteblir som har kallats i vederbörlig ordning och som inte har motiverat sin utevaro inom den lagstadgade fristen åläggs de böter och domaren kan besluta att vittnet ska hämtas för hörande. Dessa sanktioner är inte tillämpliga om rättegången skjuts upp av en annan anledning än vittnets frånvaro. Om en expert eller någon annan berörd person uteblir efter att ha kallats i vederbörlig ordning och inte motiverar sin utevaro inom den lagstadgade fristen åläggs denna person böter. Om en part uteblir efter att ha kallats i vederbörlig ordning och inte motiverar sin utevaro inom den lagstadgade fristen åläggs denna part böter och denna underlåtenhet kan tolkas fritt av domstolen i bevishänseende. Om domstolen anser att partens utevaro gör det omöjligt att uppfylla bevisbördan kan den tillämpa omvänd bevisbörda.

9 Vilka är kostnaderna vid användande av videokonferens och hur ska de betalas?

Inga avgifter tas ut för användning av systemet för videokonferens.

10 Vilka bestämmelser, om några, gäller för att säkra att den person som ska höras direkt av den ansökande domstolen har informerats om att bevisupptagningen ska ske på frivillig grund?

Om en portugisisk domstol är den ansökande parten som har gjort en framställan enligt artikel 19 i förordning (EU) nr 2020/1783 ska den kalla den person som ska höras att inställa sig vid den (anmodade) domstolen i den andra medlemsstaten per post, på ett av de sätt som föreskrivs i svaret på fråga 8, beroende på vad som är tillämpligt. Denna möjlighet till delgivning via post föreskrivs i artikel 14 i förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007. Den person som ska höras informeras i kallelsen om att inställelsen sker på frivillig grund.

Om en portugisisk domstol är den anmodade parten ska den ansökande domstolen kalla de personer som ska höras och informera dem om att inställelsen sker på frivillig grund.

Efter ömsesidig överenskommelse mellan den ansökande och den anmodade domstolen kan kallelsen till den person som ska höras och informationen om att inställelsen sker på frivillig grund delges av domstolen i den anmodade medlemsstaten. Detta kan även hända i praktiken oberoende av huruvida den portugisiska domstolen är den ansökande eller anmodade parten.

11 Vad finns det för förfarande för att kontrollera identiteten på den person som ska höras?

Vid den tidpunkt som fastställts för bevisupptagningen ska rättssekreteraren vid domstolen kontrollera att den person som ska höras är närvarande och informera den domare som ska genomföra förhöret eller den ansökande domstolen om denna genomför hörandet direkt.

Om bevisupptagningen genomförs av en portugisisk domare vidtas följande steg när förfarandet väl har inletts och innan själva förhöret äger rum: i) den person som ska höras, vittnet eller den sakkunnige avlägger ed inför domaren, ii) domaren ställer inledande frågor för att fastställa personens identitet.

Det ankommer på domaren att ställa inledande frågor för att fastställa identiteten på den person som ska höras genom att fråga efter namn, yrke, hemvist, civilstånd och alla andra detaljer som anses nödvändiga för att kunna identifiera vederbörande.

Domaren ska dessutom fråga den person som ska höras om vederbörande är en släkting, en vän eller en fiende till någon av parterna och om personen har något direkt eller indirekt intresse i målet, för att kunna bedöma vittnesmålets trovärdighet.

Om domaren vid sin inledande utfrågning konstaterar att ett vittne inte är tillräckligt eller att inte rätt person har inställt sig får vederbörande inte avge vittnesmål. Ett vittne är inte tillräckligt om, utan att dennes psykiska tillstånd utgör hinder, vederbörande inte har någon naturlig förmåga (psykisk eller mental) för att avge vittnesmål.

Den inledande utfrågningen gör det bland annat möjligt för domaren att fastställa de fall i vilka vittnen eller parter har rätt att avböja att avge vittnesmål enligt den portugisiska civilprocesslagen.

Följande personer kan avböja att avge vittnesmål (utom i förfaranden som har till syfte att verifiera barns födelse eller död) i enlighet med artikel 497 i den portugisiska civilprocesslagen:

1. Släktingar i uppstigande led i mål som rör deras avkomlingar och adoptivföräldrar i mål som rör deras adoptivbarn och omvänt.
2. Svärföräldrar i mål som rör deras svärsöner eller svärdöttrar och omvänt.
3. Make/maka eller tidigare make/maka i mål som rör den andra maken/makan eller tidigare maken/makan.
4. Sambo eller tidigare sambo som bor/har bott under äktenskapsliknande förhållanden tillsammans med en av parterna i målet.

Det ankommer på domaren att informera de personer som anges ovan om deras rätt att vägra att avge vittnesmål.

Vittnen som är bundna av tystnadsplikt i sitt arbete, i egenskap av offentliga tjänstemän eller på grund av statshemligheter ska undantas från vittnesmål i den utsträckning uppgifter som faller under denna tystnadsplikt omfattas. I sådana fall ska domaren bekräfta att denna ursäkt är motiverad och, om domaren bedömer att det är nödvändigt, befria vederbörande från dennes tystnadsplikt.

Parter kan endast avge vittnesmål angående personliga uppgifter. I ett civilrättsligt mål får en parts vittnesmål inte inriktas på kriminella eller straffbelagda handlingar för vilka denne är tilltalad i ett straffrättsligt mål.

12 Vilka bestämmelser gäller för avläggande av ed, och vilka uppgifter behövs från den ansökande domstolen när edgång krävs vid direkt bevisupptagning enligt artiklarna 19–21 i förordningen om bevisupptagning?

Följande gäller enligt portugisisk rätt:

- Innan bevisupptagningen påbörjas ska domaren varna den person som ska höras om den moraliska betydelse eden har, om skyldigheten att vara sanningsenlig och om de påföljder som är tillämpliga vid mened.
- Domaren ber därefter den som ska förhöras avlägga följande ed: *”jag svär på min heder att säga sanningen, hela sanningen och intet annat än sanningen”*.
- Varje vägran att avlägga ed likställs med en vägran att avge vittnesmål. Båda fallen anses utgöra lagtrots och kan om de inte är motiverade sanktioneras som sådant om domaren beslutar detta.

När en domstol i en annan medlemsstat genomför en direkt bevisupptagning via videokonferens i Portugal enligt artiklarna 19–21 i förordning (EU) 2020/1783 ska domstolen från den ansökande medlemsstaten meddela den (anmodade) portugisiska domstolen följande identifieringsuppgifter för den som ska avge vittnesmål: namn, yrke, adress, civilstånd och andra uppgifter som anses nödvändiga för att vederbörande ska kunna identifieras. Det ska dessutom meddelas i vilken egenskap personen ska höras (part, vittne, expert, teknisk rådgivare), vilka språk personen talar och huruvida det är nödvändigt att kalla på tolk till den anmodade domstolen.

Dessa element är nödvändiga för att den (anmodade) portugisiska domstolen ska kunna utse en tolk och dessutom kunna kontrollera att den person som ska höras har infunnit sig vid den tidpunkt som fastställts för videokonferensen.

Om den portugisiska domaren inte medverkar i förfarandet krävs det emellertid att eden avläggs via videokonferens inför domaren vid domstolen i den ansökande medlemsstaten. Detta gäller även i tillämpliga fall för inledande utfrågningar och frågor som rör bristande rättslig handlingsförmåga, tillräknelighet och undantag från skyldigheten att avge vittnesmål, vilka enligt artikel 19.8 i förordning (EU) 2020/1783 omfattas av behörigheten från domaren i den ansökande domstolen i enlighet med de processrättsliga bestämmelserna i den ansökande medlemsstaten.

13 Vilka åtgärder har vidtagits för att se till att det finns en kontaktperson på platsen för videokonferensen för samordning med den ansökande domstolen och en person som på dagen för förhöret finns tillgänglig för att sköta videokonferensutrustningen och hantera eventuella tekniska problem?

Den ansökande och den anmodade domstolen (när den sistnämnda har identifierats av den centrala myndigheten) ska ta direkt kontakt för att planera videokonferensen samt fastställa ett tidigare datum för ett preliminär test.

Av praktiska skäl är det lämpligt att genomföra detta test innan vittnet har kallats. Datumet för testet ska således fastställas tillräckligt långt i förväg för att vittnet ska kunna kallas i tid.

Den dag som testet äger rum samt på dagen för hörandet via videokonferens ska en it-tekniker, en telekommunikationstekniker eller en rättssekreterare från domstolen som innehar nödvändiga kunskaper vara närvarande vid båda domstolarna.

I Portugal har institutet för ekonomisk förvaltning och rättslig infrastruktur (*Instituto de Gestão Financeira e Estruturas da Justiça* - IGFEJ) inrättat ett arbetslag för videokonferenser vid domstolarna.

Av organisatoriska skäl och i den utsträckning det är möjligt ska datumet för testet och datumet för hörandet meddelas till IGFEJ med tre dagars varsel. En sådan frist gör det möjligt för IGFEJ att kontrollera att de nödvändiga tekniska villkoren är uppfyllda för att videokonferensen ska kunna genomföras, ingripa direkt vid kommunikationsproblem mellan domstolarna och övervaka videokonferenstesterna.

Planering av en videokonferens i en annan medlemsstat på begäran av en portugisisk domstol

Den (ansökande) portugisiska domstolen kan i förväg begära att IGFEJ ska säkerställa att de nödvändiga tekniska villkoren för att videokonferensen ska kunna genomföras är uppfyllda, ingripa vid kommunikationsproblem mellan domstolarna och övervaka videokonferenstesterna.

För att lösa tekniska problem ber den portugisiska domstolen även domstolen i den anmodade medlemsstaten att utse en kontaktperson som är ansvarig för videokonferensen för att övervaka testet och eventuellt tillhandahålla nödvändig teknisk assistans i samarbete med de portugisiska teknikerna.

När de portugisiska domstolarna utgör den ansökande parten ber de ofta den portugisiska kontaktpunkten från det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område om hjälp, vilken tar direkt kontakt med de anmodade domstolarna för att planera tester och videokonferenser. Om den erhåller information om tekniska problem vidarebefordrar kontaktpunkten dessa direkt till de arbetslag som är ansvariga för videokonferensen i var och en av de berörda medlemsstaterna och efterfrågar de förbindelser, den information eller de tekniska justeringar som krävs och informerar därefter de berörda domstolarna. Genom detta förfarande kan språkliga hinder övervinnas så att videokonferensen kan genomföras på ett framgångsrikt sätt.

Planering av en videokonferens i en portugisisk domstol på begäran av en annan medlemsstat

I Portugal är generaldirektoratet för rättslig administration (*Direcção-Geral da Administração da Justiça* - DGAJ) den centrala myndighet som är ansvarig för att motta och godta framställningar från andra medlemsstater enligt artikel 19 i förordning n (EU) 2020/1783. Om framställningen godtas ska DGAJ meddela domstolen i den ansökande medlemsstaten vid vilken (anmodad) portugisisk domstol videokonferensen ska äga rum. När denna information har lämnats ska den ansökande och den anmodade domstolen direkt sinsemellan komma överens om datum för testet och för hörandet via videokonferens.

I egenskap av central myndighet ska DGAJ underlätta den direkta kontakten mellan den ansökande och den anmodade domstolen samt med IGFEJ:s stödgrupp för videokonferenser för att övervinna eventuella tekniska problem. Dessutom kan nätverkets portugisiska kontaktpunkt även på begäran tillhandahålla nödvändiga kontakter.

Domstolarna tar direkt kontakt med varandra för att boka sal för videokonferensen och för att utse den personal som ska upprätta den tekniska förbindelsen och assistera under videokonferensen vid den ansökande, respektive vid den anmodade domstolen. I Portugal utses normalt sett en rättssekreterare som har de nödvändiga kunskaperna, helst tillsammans med en it-tekniker från den portugisiska domstolen.

Om videokonferensen genomförs via en internetförbindelse är det obligatoriskt att detta görs från Portugal. I detta syfte ska den portugisiska domstolen i förväg be IGFEJ upprätta en extern förbindelse.

Om videokonferensen genomförs via telefonlinje (ISDN), kan förbindelsen med den portugisiska domstolen upprättas från domstolar i andra medlemsstater.

Vid tekniska problem kan it-teknikern från den portugisiska domstolen eller från IGFEJ tillhandahålla nödvändig support.

14 Vilka ytterligare uppgifter, om några, krävs från den ansökande domstolen?

Om den begärande domstolen begär videokonferens ska den i fält 12 i formulär L ange att den vill att bevis tas upp med hjälp av den kommunikationsteknik som anges i formulär N, som båda utgör bilagor till förordning (EU) 2020/1783. I formulär N ska följande uppgifter fyllas i:

1. Tekniska uppgifter om den videokonferensutrustning som används av den ansökande domstolen:

- Det kommunikationsprotokoll som ska användas (till exempel H.323, H.320)
- Videoprotokoll (till exempel H.261, H.263 och H.264)
- Audioprotokoll (till exempel G.711a, G.711u, G.722, G.729)
- I förekommande fall, protokoll för innehållsdelen (till exempel H.239 eller BFCP [SIP])
- Säkerhet: H.235 och respektive kryptering som understöds
- Maximalt understödd bandbredd
- Utrustning Standalone, MCU eller Gateway
- Om det är fråga om MCU eller Gateway, huruvida det föreligger IVR.

2. Uppgifter om domstolens ISDN-förbindelse och/eller allmänna internetförbindelse.

De tekniska uppgifterna för videokonferens är de följande:

Använt kommunikationsprotokoll: H.323

Säkerhet: H.235 AES

Maximalt understödd bandbredd: 256 kbps

3. Begäran om planering av ett videokonferenstest före genomförandet av bevisupptagningen.

4. Namn och direkta kontaktuppgifter (telefon, fax och e-post) till den person som ska tillhandahålla support under videokonferensen (rättssekreterare från domstolen om möjligt åtföljd av en it-tekniker eller telekommunikationstekniker som tillhandahåller support till domstolen).

5. Som ett alternativ till ISDN- eller internetförbindelser, och för att överkomma kommunikationsbegränsningar på grund av nätverks- och brandväggsinställningar, möjliggör den utrustning som finns installerad vid domstolarna användning av plattformar som exempelvis Webex, Zoom, Teams eller Skype för att hålla videokonferenser.

I dessa fall ska domstolarna som deltar i videokonferensen i förväg komma överens om vilken plattform som ska användas, eftersom rättssekreteraren vid domstolen i Portugal måste be en lokal it-tekniker att installera den programvara som krävs på utrustningen för videokonferenser.

Uppkopplingen måste alltid testas i förväg för kontroll av att allt fungerar.

Länkar

[Civilprocesslagen](#)

[Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2020/1783 av den 25 november 2020](#)

Anmärkning

Varken kontaktpunkten för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, domstolarna eller andra organ och myndigheter är bundna av informationen i detta faktablad. Det är fortfarande nödvändigt att läsa gällande lagtexter. De uppdateras regelbundet och är föremål för utveckling i rättspraxis.

■ Senaste uppdatering: 27/03/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.